

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy
Społecznej w Radkowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radkowie jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 2 565 mieszkańców.

Wójtem Gminy jest Pan Stanisław Herej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radkowie został utworzony na mocy Uchwały Nr IX/27/90 Gminnej Rady Narodowej w Radkowie z dnia 15 marca 1990 roku w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radkowie.

Ośrodek posiada własny REGON 15009619 i NIP 656-19-62-834.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radkowie jest Pani Halina Knapik.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut przyjęty Uchwałą Nr XIV/78/2012 Rady Gminy w Radkowie z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie nadania Statutu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Radkowie;
W Statucie GOPS w Radkowie w rozdz. 1 § 1 nieaktualne obecnie publikatory ustaw, w oparciu o które pracuje Ośrodek.
- 2) Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 4/2015 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radkowie z dnia 20 lutego 2015 roku;
- 3) Zarządzenie Nr 9/2004 Wójta Gminy w Radkowie z dnia 15 czerwca 2004 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radkowie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy oraz do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie wykorzystania zadań zleconych;
- 4) Zarządzenie Nr 28A/2014 Wójta Gminy w Radkowie z dnia 24 lipca 2014 r. w sprawie udzielenia upoważnienia pracownikowi socjalnemu GOPS w Radkowie Pani Małgorzacie Smolarz do wydawania decyzji administracyjnych podczas nieobecności Kierownika;

- 5) Uchwałę Nr XXI/106/09 Rady Gminy w Radkowie z dnia 25 sierpnia 2009 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na pomoc rzeczową, zasiłki celowe i zasiłki okresowe;
- 6) Uchwałę Nr XXX/168/2014 Rady Gminy w Radkowie z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;
- 7) Uchwałę Nr XXX/167/2014 Rady Gminy w Radkowie z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;
- 8) Uchwałę Nr XXX/166/2014 Rady Gminy w Radkowie z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;
- 9) Uchwałę Nr XXXIII/179/2010 Rady Gminy w Radkowie z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie ustalenia sposobu sprawienia pogrzebu przez Gminę i zasad zwrotu wydatków poniesionych na usługi pogrzebowe. Uchwałą Nr IV/18/2011 Rady Gminy w Radkowie z dnia 15 lutego 2011 r. uchylono § 6 mówiący o zwrocie wydatków za sprawienie pogrzebu;
- 10) Uchwałę Nr XIII/77/2012 Rady Gminy w Radkowie z dnia 6 marca 2012 roku w sprawie wyznaczenia podmiotu właściwego do realizacji zadania własnego gminy w zakresie wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej – wyznaczono GOPS jako podmiot właściwy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 166/2015 z dnia 4 marca 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

2. Barbara Nowak – koordynator kontroli – Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 165/2015 z dnia 4 marca 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radkowie pod poz. 6.*

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 9 – 11 marca 2015 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2014 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163) oraz realizacji zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2013, poz. 135).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radkowie mieści się w budynku Urzędu Gminy w Radkowie, tel. 34 354 11 20. Zajmuje 4 pomieszczenia, usytuowane na piętrze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe są dobre i dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest: bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba. Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest głównie na indywidualne konta bankowe klientów oraz w Kasie Ośrodka.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

Przedmiotem kontroli było zbadanie zgodności kwalifikacji kadry kierowniczej Ośrodka oraz pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu pomocy społecznej z przepisami ustawy o pomocy społecznej.

Na dzień kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Radkowie w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 5 pracowników, w tym: kierownik, 3 pracowników socjalnych i 2 opiekunki specjalistyczne (Załącznik Nr 1 – Tabela dot. kadry Ośrodka Pomocy Społecznej).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik posiada staż pracy oraz odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni również legitymują się kwalifikacjami określonymi w przepisach prawa.

Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $2\ 565/3 = 855$

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 855 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U z 2013., poz. 135).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka (Zał. Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez GOPS) oraz ze sprawozdania MPiPS – 03 za rok 2014 wynika, iż pomoc w formie zasiłku stałego w 2014 roku przyznano dla 9 osób, w tym dla 6 osób samotnych na łączną kwotę 31 639 zł. Za wszystkie osoby opłacono składkę zdrowotną na kwotę 2 879 zł. W 2015 roku do dnia kontroli zasiłki stałe wypłacano dla 10 osób i również za 10 osób opłacana jest składka zdrowotna.

Kontroli poddano wszystkie teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS.8210.3.2014 oraz zmiana wysokości świadczenia GOPS.8210.3A.2014 i zmiana terminu realizacji zasiłku GOPS.8210.3B.2015; GOPS.8210.8A.2014 oraz zmiana wysokości świadczenia GOPS.8210.9A.2014; GOPS.8210.10A.2014; GOPS.8210.10B.2014; GOPS.8210.1.2015; GOPS.8210.1.2014 i zmiana terminu wypłaty świadczeń GOPS.8210.2a.2015; GOPS.8210.3.2013 oraz zmiana wysokości i terminu wypłaty świadczenia GOPS.8210.12A.2014 i GOPS.8210.3a.2015; GOPS.8210.4.2013 i zmiana terminu realizacji zasiłku GOPS.8210.7A.2015; GOPS.8210.4.2014 i zmiana terminu realizacji świadczenia GOPS.8210.4A.2015; GOPS.8210.9.2013 i zmiana terminu realizacji zasiłku GOPS.8210.9A.2015.

Zastrzeżenie kontrolerów wzbudziły sprawy GOPS.8210.4.2014 i GOPS.8210.2.2015. Zgodnie z art. 106 ustawy o pomocy społecznej należy wyrównać świadczenia do pełnego miesiąca (uprawnienie obejmowało cały miesiąc, a nie od daty złożenia wniosku).

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowane akta zawierają dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przytoczono aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, a także wpisano rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych

z pomocy społecznej, rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego i upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych.

W części skontrolowanych decyzji administracyjnych, w których termin wypłaty świadczenia przypadał przed dniem ich uprawomocnienia się, zespół kontrolny odnotował, iż w podstawie prawnej brak art. 108 k.p.a. W sentencji oraz w uzasadnieniu decyzji informowano osoby zainteresowane o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności. W innych przypadkach zaś art. 108 k.p.a. był w podstawie prawnej i sentencji, a brakowało informacji w uzasadnieniu.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

W uzasadnieniu dokładnie opisano sytuację faktyczną klienta i stan prawny mający wpływ na przyznanie pomocy.

Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Decyzje o przyznaniu pomocy w większości klienci odbierali osobiście, potwierdzając ten fakt datą i podpisem.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji przekazanych przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radkowie (Zał. Nr 2) oraz ze sprawozdania MPiPS-03 za rok 2014 wynika, iż w 2014 roku pomoc w formie zasiłku okresowego przyznano dla 14 osób na kwotę 12 014 zł. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 11 osób. W 2015 roku do dnia kontroli zasiłku okresowego udzielono dla 1 rodziny.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.8211.10.2014; GOPS.8211.18.2014; GOPS.8211.16.2014; GOPS.8211.12.2014;
GOPS.8211.5.2014; GOPS.8211.1.2015; GOPS.8211.13.2014; GOPS.8211.9.2014;
GOPS.8211.7.2014; GOPS.8211.17.2014.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przytoczono aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, a także wpisano rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego i upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych.

Decyzjom administracyjnym, w których termin wypłaty świadczenia przypadał przed dniem ich uprawomocnienia się, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności poprzez przywołanie w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. oraz informowano w sentencji klienta o tym, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a. Jednak w uzasadnieniu brak tej informacji.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację. W aktach znajdowały się aktualne dochody z zakładów pracy, wydruki z powiatowego urzędu pracy, zaświadczenia z ZUS i KRUS, oświadczenia klientów o sytuacji dochodowej.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie pomocy.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Wysokość świadczeń wypłacana jest zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej przez budżet państwa.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wniesiono uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji uzyskanych od Kierownika GOPS w Radkowie oraz ze sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za rok 2014 roku wynika, iż w 2014 roku pomocy w ramach Programu udzielono ogółem 215 osobom. Ogólny koszt Programu w tym okresie wyniósł 49 371 zł, w tym dotacja celowa 37 320 zł oraz środki własne gminy 12 051 zł. Pomocy w formie posiłku udzielono dla 110 osób, w tym dla 30 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, dla 79 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz 8 pozostałych osób. W 2015 roku do dnia kontroli zasiłku celowego w ramach Programu udzielono 39 osobom oraz 3 pomocy rzeczowej.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Radków:

Lp.	Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Cena posiłku	Liczba dożywianych dzieci	
				2014 r.	2015 r.
1.	Zespół Szkół w Radkowie	gorący posiłek	30 zł m-cznie	50	59
2.	Zespół Szkół w Radkowie klasa „O”	gorący posiłek	50 zł m-cznie	8	8
3.	Przedszkole Samorządowe w Radkowie	śniadanie + gorący posiłek	3,00 zł	11	11
	RAZEM			69	78

Dodatkowo na dzień kontroli Ośrodek finansuje koszty posiłku 17 dzieci, które uczęszczają do 4 szkół poza terenem Gminy Radków. W roku 2014 Ośrodek opłacał posiłki dla 18 dzieci z 5 szkół. Koszt posiłku aktualnie wynosi od 2 zł do 4 zł.

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Gminy Radków dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych i świadczeń rzeczowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS.8212.13.D.2014; GOPS.8212.47.D.2014; GOPS.8212.10.D.2014;
 GOPS.8212.14.D.2014; GOPS.8212.3.D.2015; GOPS.8212.1.D.2015;
 GOPS.8212.21.D.2014; GOPS.8212.31.D.2014; GOPS.8212.19.D.2014;
 GOPS.8212.50.D.2014;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.8223.34.2014; GOPS.8223.35.2014; GOPS.8223.87.2014; GOPS.8223.57.2015;
 GOPS.8223.58.2015; GOPS.8223.97.2014; GOPS.8223.3.2015; GOPS.8223.1.2015;
 GOPS.8223.18.2015; GOPS.8223.31.2015; GOPS.8223.55.2015; GOPS.8223.41.2015.

W skontrolowanych aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajdowała się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przytoczono aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, wpisano rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego i upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych. Ponadto powołano się na Uchwałę Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 oraz na uchwały Rady Gminy w Radkowie dotyczące Programu dożywiania.

W skontrolowanych aktach decyzjom administracyjnym nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego oraz informowano o tym fakcie w sentencji. Natomiast brak tej informacji w uzasadnieniu.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie pomocy.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Radkowie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególności uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2014, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika GOPS (Załącznik Nr 2), udzieliła 73 osobom zasiłków celowych i 16 osobom specjalnych zasiłków celowych. Zasiłki te przyznawane były w szczególności na zaspokojenie bieżących potrzeb, pokrycie całości lub części kosztów zakupu leków, żywności, opału, odzieży. Potrzeby takie jak zakup leków i leczenia potwierdzane były imiennymi fakturami. W roku bieżącym do dnia kontroli zasiłek celowy otrzymało 15 osób i 1 specjalny zasiłek celowy.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe:

GOPS.8212.8.2014; GOPS.8212.6.2014; GOPS.8212.6.2015; GOPS.8212.14.2015;
GOPS.8212.29.2014; GOPS.8212.4.2014; GOPS.8212.17.2015; GOPS.8212.15.2015;
GOPS.8212.85.2014; GOPS.8212.85.2014; GOPS.8212.4.2015; GOPS.8212.37.2014.

Zasiłki celowe specjalne:

GOPS.8212.34.S.2014; GOPS.8212.22.S.2014; GOPS.8212.17.S.2014;
GOPS.8212.33.S.2014; GOPS.8212.5.S.2014; GOPS.8212.25.S.2014;
GOPS.8212.14.S.2014; GOPS.8212.20.S.2014; GOPS.8212.29.S.2014.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie. Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych.

W decyzjach administracyjnych zespół kontrolny odnotował, iż nadano im rygor natychmiastowej wykonalności wpisując art. 108 k.p.a. w podstawie prawnej, w sentencji poinformowano klienta o tym fakcie, ale brak powyższej informacji w uzasadnieniu decyzji.

W decyzjach przyznających specjalne zasiłki celowe brak było w sentencji celu ich przyznania. Dopiero z uzasadnienia wynikało, dlaczego udzielono wsparcia.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radkowie nie realizuje usług opiekuńczych, o których mówi art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. Z wyjaśnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że osoby starsze zamieszkują z rodzinami, które zapewniają im opiekę i pomoc. W wyjątkowych sytuacjach organizowane są pomoce sąsiedzkie lub usługi wykonują osoby zatrudnione w ramach prac społecznie-użytecznych (Zał. Nr 3 – Wyjaśnienie w sprawie usług opiekuńczych).

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W roku bieżącym pełny koszt 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych przyznanych przez Ośrodek wynosi 21,73 zł. W 2014 roku usługami specjalistycznymi objęto 11 osób, w roku bieżącym do dnia kontroli – 10 osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi wykonują 2 opiekunki specjalistyczne zatrudnione w Ośrodku na 1 i ½ etatu. Opiekunki posiadają wymagane wykształcenie – jedna jest pielęgniarką oraz posiada ukończony kurs dla opiekunek specjalistycznych, druga posiada dyplom opiekunki środowiskowej.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

GOPS.8225.5.2015; GOPS.8225.3.2014; GOPS.8225.10.2015; GOPS.8225.9.2014;
GOPS.8225.3.2015; GOPS.8225.2.2014; GOPS.8225.4.2015; GOPS.8225.8.2015;
GOPS.8225.11.2015; GOPS.8225.7.2015.

W aktach klientów znajdują się dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny m.in.: odcinki rent i emerytur lub kopie decyzji ZUS, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, karty informacyjne ze szpitala, kopie faktur za leki, zaświadczenia lekarskie, oświadczenia o sytuacji dochodowej. Ponadto każda dokumentacja zawiera comiesięczne karty pracy opiekunki z krótkim opisem sposobu realizacji potrzeb chorego.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widnieje aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, a także rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych oraz rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Natomiast stwierdzono nieaktualny publikator kodeksu postępowania administracyjnego.

W sentencji decyzji administracyjnych zawarte są m. in.: okres świadczenia usług, liczba dni w tygodniu i liczba przyznanych godzin dziennie, pełny koszt 1 godziny usługi, rzeczywista wysokość odpłatności. Wskazano także zakres świadczonych usług, jako integralną część decyzji.

W podstawie prawnej i sentencji decyzji przywoływano art. 108 k.p.a., ale w uzasadnieniu nie informowano strony o zastosowaniu rygoru natychmiastowej wykonalności.

Do zasadności udzielonej pomocy zespół kontrolny nie wniósł zastrzeżeń.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było

zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. Z informacji udzielonej przez Kierownika GOPS w Radkowie oraz ze sprawozdania MPiPS - 03 za 2014 roku, wynika, iż w 2014 roku w domach pomocy społecznej przebywało 5 mieszkańców gminy, a koszt pobytu wyniósł 81 173 zł.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (*art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej*) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m. in. na: pomocy osobom poprzez ukierunkowanie do odpowiednich instytucji; umówieniu rodzin ze specjalistami poradni psychologicznej; utrzymywaniu ścisłej współpracy z kuratorami sądowymi; pomocy w redagowaniu pism urzędowych (np. pozew o ustalenie ojcostwa i alimentów, pozew o rozwód, o separację, o rozdzielenie majątkową, wniosek do komornika, ZUS lub Urzędu Skarbowego); kierowaniu osób do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności; udziale w spotkaniach z rodzicami na terenie szkół; pomocy w skompletowaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania renty z ZUS; zorganizowaniu zbiórek rzeczy używanych; motywowaniu klientów do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy oraz do poszukiwania zatrudnienia; uświadamianiu klientom skutków choroby alkoholowej i motywowaniu do podjęcia leczenia odwykowego; kierowaniu członków rodzin dotkniętych problemem alkoholowym do Poradni Leczenia Uzależnień; udzielaniu poradnictwa klientom w samodzielnym rozwiązywaniu problemów; kierowaniu z urzędu wniosków o znęcanie się nad rodziną do prokuratury; wspieraniu rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych; wskazywaniu i dążeniu do umocnienia więzi rodzinnych.

W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich podopiecznych kontrolowana jednostka współpracuje m in.: z Urzędem Gminy, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowym Urzędem Pracy, Policją, służbą zdrowia, szkołami, organizacjami pozarządowymi.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji

życiowej. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Radkowie kontrakt socjalny jest wykorzystywany w stopniu dostatecznym jako instrument pracy socjalnej, w 2014 roku do dnia kontroli pracownicy socjalni zawarli 13 kontraktów, w tym 7 w ramach PO KL.

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radkowie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadanie to zostało zlecone na mocy Uchwały Nr XIII/77/2012 Rady Gminy w Radkowie z dnia 6 marca 2012 roku. Gmina posiada opracowany program wspierania rodziny na lata 2013 - 2015, który został przyjęty Uchwałą Nr XXII/128/2013 Rady Gminy w Radkowie z dnia 14 maja 2013 r.

W kontrolowanej jednostce zatrudniony jest od maja 2012 roku asystent rodziny, który w 2014 miał pod opieką 6 rodzin. GOPS pozyskał środki finansowe na zatrudnienie asystenta w ramach „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej”. W 2015 roku do dnia kontroli asystent jest zatrudniony przez Gminę i pracuje z 7 rodzinami.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w GOPS w Radkowie ustalono, iż pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, specjalistycznych usług opiekuńczych, zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego przyznano celowo i zasadnie. W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

W toku kontroli stwierdzono, iż Kierownik kontrolowanej jednostki posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 855 mieszkańców.

W Statucie GOPS w § 1 widnieją nieaktualne publikatory przytoczonych ustaw, na podstawie których działa Ośrodek.

Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W dwóch przypadkach stwierdzono niezgodność z art. 106 ustawy o pomocy społecznej – świadczenie przyznano od daty złożenia wniosku, a nie od pełnego miesiąca, chociaż wnioskodawca nabył uprawnienie wcześniej.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie pomocy.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych dotyczących wszystkich form pomocy przytoczono aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego (z wyjątkiem decyzji przyznających specjalistyczne usługi opiekuńcze), a także wpisano rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego i upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych. Ponadto w decyzjach wydanych na zasiłki celowe i posiłki z Programu dożywiania powołano się na Uchwałę Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 oraz na uchwały Rady Gminy w Radkowie dotyczące Programu dożywiania. A w decyzjach na specjalistyczne usługi opiekuńcze przytoczono rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

W większości skontrolowanych akt dotyczących wszystkich form pomocy decyzjom administracyjnym nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego oraz poinformowano o tym fakcie w sentencji. Natomiast w uzasadnieniu brak informacji, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W sprawdzonych decyzjach przyznających specjalne zasiłki celowe brak było w sentencji celu ich przyznania. Dopiero z uzasadnienia wynikało, dlaczego udzielono wsparcia.

Pozytywnym jest fakt, iż we wszystkich szkołach na terenie Gminy Radków dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono również, że GOPS w Radkowie w stopniu dostatecznym wykorzystuje kontrakt socjalny jako instrumentu pracy socjalnej.

Pozytywnym jest fakt, iż w kontrolowanej jednostce zatrudniony jest asystent rodziny.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

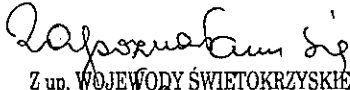
1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez Kierownika GOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez GOPS”.
3. Wyjaśnienie w sprawie usług opiekuńczych

Protokół podpisali:

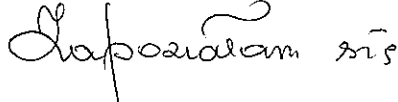
Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracoń
2. Barbara Nowak

Kielce, dnia 20 marca 2015 r.

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Renata Segiecińska
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

Ze strony kontrolowanej:

KIEROWNIK
Głównego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Radkowie
Halina Krapik